

EUDALD CARBONELL

«LA PLANETITZACIÓ ÉS L'ALTERNATIVA A LA GLOBALITZACIÓ»

Eudald Carbonell (Ribes de Freser, Ripollès, 1953) és arqueòleg, doctor en Geologia i Història, catedràtic de Prehistòria i investigador d'autoecologia humana. També ha escrit, i molt, però no el puc definir com a divulgador perquè no li agrada la paraula, té connotacions de superioritat per part del científic que considera ridícules. Li apassionen l'arqueologia, la geologia i la història i d'aquesta manera s'hi dedica, amb passió. Rebé junt amb el seu equip el premi Príncep d'Astúries pel seu profitós treball a Atapuerca, una tasca que encara continua. Manté una filosofia basada en l'antropologia i la pròpia experiència vital que fascina per la seua claredat i que li permet aconseguir una visió pràctica i crítica de l'ésser humà i de la societat.

La primera pregunta obligada és sobre la recent aparició de l'*Homo florisensis*; què en pensa, del descobriment? Creu que la humanitat té diversos punts d'origen?

Jo penso que no, que la humanitat té un sol punt d'origen africà. El nostre gènere de forma incontestable, almenys genèticament, s'ha demostrat que té un origen únic que té 2,5 milions d'anys en el continent africà.

Sens dubte l'aportació més important d'Atapuerca ha estat el descobriment de l'*Homo antecessor*. Però quin és el descobriment que a vostè personalment més l'ha fascinat?

A mi m'ha fascinat d'Atapuerca òbviament descobrir que l'*Homo antecessor* practicava de manera sistemàtica el canibalisme. És una actitud, un tipus de funcionament i de costum que es dona en tots els primats, però veure que ja es practica fa un milió d'anys en el nostre gènere és un fet molt interessant. Comença sent un hàbit alimentari, el canibalisme gastronòmic, però després hem vist que acaba sent ritual, polític. O sigui, agafa formes molt diferenciades amb una base econòmica clara, això em va sorprendre molt.

De fet encara es manté el canibalisme en moltes societats avui dia encara que nosaltres ens escandalitzem.

Per descomptat, fins i tot es dona l'autocanibalisme, gent que es mengen ells mateixos. I el canibalisme,

per exemple a les exrepúbliques soviètiques, és continu; no solament en llocs recòndits, ha continuat en molts altres grups moderns contemporanis.

En quin moment de l'excavació es troben actualment? Estem excavant sis jaciments paleontològics que comprenen un milió i mig d'anys d'evolució. És l'excavació més completa d'aquest tipus que s'està fent al món en l'actualitat.

Quant als seus estudis paleontològics, manté que la nostra espècie som homínids poc humanitzats, que encara no som humans. Quin és el nostre comportament que més ho demostra?

Per exemple que no som capaços de solucionar els problemes sense arribar a la violència o que mantinem encara intocables les jerarquies etològiques, les famílies, les societats, etc. També que tenim un concepte del territori prehistòric, fem del territori una batalla i una bandera. Tot això ho demostra.

Aleshores els humans encara patim evolució física o només la cultural?

L'evolució més notable que ara experimentem és cultural. Ens anem humanitzant, però la nostra etologia primat encara condiciona molt les nostres societats i la nostra manera de viure.

Però nosaltres continuem anomenant salvatges els nostres antecessors quan ells mataven per necessitat i nosaltres per odi o pel poder.

És el mateix cas, matar és matar i es mata sempre pel mateix motiu. Darrere de l'odi o del poder el que hi ha realment també és la cohesió d'una societat.

Com a científic, parla sempre de socialitzar la ciència. A qui correspon aquesta feina? Creu que hi ha gent en el poder realment disposada a fer-la?

En la mesura que tinguem tots cultura, estiguem alfabetitzats i puguem adquirir una consciència i transformar-nos en col·lectiu intel·lectual, està en mans del consens social fer aquestes transformacions. No hem de deixar que només els poderosos, els qui tenen la paella pel mànec, sempre facin el que vulguin. I es pot fer de moltes maneres: amb l'agitació social, amb

© Mèrcede

«ENCARA NO SOM HUMANS, HO
DEMONSTRA EL NOSTRE CONCEPTE
PREHISTÒRIC DE TERRITORI»

un comportament crític, amb una actitud coherent... aquesta és la forma de canviar les coses, les coses no es canvien matant. L'ésser humà caldria que dirigís més el seu camí per tal de socialitzar la ciència i d'integrar la diversitat.

Però com podem arribar a integrar, com vostè diu, la diversitat si avui dia la globalització lluita per tot el contrari, per eradicar-la?

Efectivament, és que no hi ha globalització, això ho hem de començar a dir. Jo sóc globalitzador, però no hi ha globalització. S'ha de dir que el capitalisme és antiglobalitzador i que els globalitzadors som la gent que volem que es trenquin les fronteres, no solament econòmiques, sinó socials, polítiques, ideològiques i d'espècie. Per exemple, no té sentit parlar d'immigració quan es tracta de moviments poblacionals dins de la mateixa espècie, quan és un simple desequilibri demogràfic.

Per tant, què és per a vostè la globalització?

Jo en dic planetització. Nosaltres advoquem no per un pensament únic, homogeneïtzador, sinó per un únic pensament, la humanització. Aquest és un procés integrador que està a favor de la captura de totes les formes d'adaptació que hi ha hagut al planeta per part de totes les ètnies i grups que encara hi viuen o encara manifesten els seus costums, això és la integració de la diversitat. És planetitzar, m'agrada més el nom.

M'agradaria saber, per acabar, què en pensa, d'una frase publicada recentment per un científic que diu que cal donar "A Déu el que és de Déu i a Darwin el que és de Darwin". Creu que és incompatible ser científic i ser creient?

Per descomptat, a Déu no se li ha de donar res perquè no s'ha provat que existeixi. Un científic no pot creure en aquestes coses.

I com és que hi ha científics que encara mantenen aquestes creences?

Hi ha molta variabilitat al món [riu]. Però la gent que treballa en el camp de la ciència som científics, per tant ens devem al mètode i no a aquestes especulacions. En el meu camp concret, els qui no som creacionistes pensem en termes de procés.

E. P.